19/12/2021

Πόσο αξιόπιστα είναι τα γρήγορα (rapid) τεστ για την ανίχνευση της Όμικρον; Εννέα ερωταπαντήσεις

/ Επικαιρότητα

Η εμφάνιση της νέας πιο μεταδοτικής παραλλαγής Όμικρον του κορωνοϊού, που τείνει να εξελιχθεί σε ένα νέο μείζον πανδημικό κύμα παγκοσμίως, έχει αυξήσει εκ των πραγμάτων τις ανάγκες για διενέργεια διαγνωστικών ελέγχων (τεστ). Το ερώτημα πολλών ανθρώπων είναι κατά πόσο τα γρήγορα τεστ (rapid) ή αλλιώς "τεστ πλευρικής ροής" (Lateral Flow Tests-LFT) "πιάνουν" την Όμικρον, ιδίως ενόψει και των εορταστικών συναθροίσεων.

Η σύντομη απάντηση είναι ότι και στην περίπτωση της νέας παραλλαγής τα γρήγορα τεστ είναι αρκετά καλά, αλλά με τις ίδιες αδυναμίες που είχαν εμφανίσει απέναντι στη Δέλτα και στις προηγούμενες παραλλαγές. Συνεπώς, δεν είναι σπάνια τα ψευδώς αρνητικά αποτελέσματα τους, άρα

συχνά είναι αναγκαίος ο επανέλεγχος με ένα νέο γρήγορο τεστ ή, ακόμη καλύτερα, με ένα μοριακό τεστ PCR (Polymerase Chain Reaction).

Ακολουθούν εννέα σχετικές ερωτήσεις και απαντήσεις με βάση το "New Scientist", ώστε κανείς να έχει μια πιο σφαιρική εικόνα του ζητήματος:

*** 'Ακουσα ότι τα γρήγορα τεστ δεν ανιχνεύουν την παραλλαγή Όμικρον. Είναι αυτό σωστό;**
Δεν είναι αλήθεια κάτι τέτοιο. Μολονότι η Όμικρον έχει περισσότερες από 30 μεταλλάξεις, τα αντισώματα που χρησιμοποιούνται στα γρήγορα τεστ, μπορούν να συνεχίσουν να προσδένονται στις πρωτεΐνες και της νέας παραλλαγής του ιού. Οι βρετανικές υγειονομικές αρχές (UK Health Security Agency-Technical Briefing 31) ανακοίνωσαν προ ημερών (στις 10/12/21) ότι, με βάση τις αρχικές εργαστηριακές ενδείξεις, τα rapid test έχουν έναντι της Όμικρον παρόμοια ευαισθησία με εκείνη έναντι της Δέλτα.
Παρόλα αυτά, μερικοί άνθρωποι θα λάβουν ψευδώς αρνητικά αποτελέσματα γιατί, όπως εξηγείται και παρακάτω, η ευαισθησία αυτών των τεστ γενικότερα είναι σχετικά χαμηλή. Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι μπορεί κάποιος να είναι πράγματι αρνητικός τη στιγμή που κάνει το γρήγορο τεστ, αλλά λίγες ώρες μετά να μολυνθεί, ιδίως αν στο μεταξύ έχει συναντήσει πολλούς ανθρώπους. Γι' αυτό, το γρήγορο τεστ είναι καλύτερα να γίνεται λίγο πριν κάποιος συγχρωτιστεί με άλλους, παρά να επαφίεται σε ένα αρνητικό γρήγορο τεστ που έκανε πριν μία ή δύο μέρες, καθώς στο μεταξύ μπορεί να έχει κολλήσει τον ιό, να μην το έχει καταλάβει και έτσι άθελα του να τον μεταδώσει σε άλλους.

*** Ποιά είναι η διαφορά ανάμεσα σε ένα γρήγορο τεστ LFT και σε ένα τεστ PCR;**
Τα τεστ αλυσιδωτής αντίδρασης πολυμεράσης (PCR) ήταν τα πρώτα διαθέσιμα για την ανίχνευση του κορωνοϊού. Δουλεύουν ανιχνεύοντας το γενετικό υλικό του ιού και είναι πολύ ακριβή. Αργότερα ήρθαν τα γρήγορα τεστ πλευρικής ροής. Αντίθετα με τα PCR, ανιχνεύουν πρωτεΐνες του ιού στην περίπτωση που κάποιος έχει λοίμωξη από κορωνοϊό. Τα περισσότερα τεστ PCR πρέπει να σταλούν σε εργαστήριο, ενώ τα γρήγορα τεστ μπορούν να γίνουν και στο σπίτι και να δώσουν αποτελέσματα μέσα σε λίγα λεπτά.

*** Είναι τα γρήγορα τεστ λιγότερο καλά από τα PCR;**
Τα γρήγορα τεστ δεν είναι τόσο καλά όσο τα PCR στο να ανιχνεύουν τον κορωνοϊό, επειδή τα PCR έχουν την ικανότητα να πολλαπλασιάζουν το γενετικό υλικό του ιού πολλές φορές, συνεπώς μπορούν να ανιχνεύσουν και μικρές ποσότητες του (ιικό φορτίο στον οργανισμό). Τα γρήγορα τεστ δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα

πολλαπλασιασμού, με αποτέλεσμα να χάνουν πιθανώς μολύνσεις όπου τα επίπεδα του κορωνοϊού είναι χαμηλά.

*** Μπορούμε να ποσοτικοποιήσουμε τη διαφορά μεταξύ τους;**
Διάφορες μελέτες έχουν αξιολογήσει την ευαισθησία των γρήγορων τεστ – δηλαδή την ικανότητα τους να ανιχνεύουν τον ιό αν υπάρχει – περίπου στο 40% έως 60%, ποσοστό που φαίνεται απελπιστικά χαμηλό, σε σχέση με τα τεστ PCR που είναι πολύ ευαίσθητα.

*** Αν τα γρήγορα τεστ είναι αναξιόπιστα, ποιο νόημα έχει να τα κάνει κάποιος;**
Οι επιστήμονες επισημαίνουν ότι οι άνθρωποι θα πρέπει να χρησιμοποιούν ένα θετικό αποτέλεσμα γρήγορου τεστ ως "κόκκινο φανάρι" για να σταματήσουν τις κοινωνικές δραστηριότητες τους, αλλά δεν πρέπει να θεωρήσουν ένα αρνητικό αποτέλεσμα ως "πράσινο φανάρι" για να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, ιδίως αν νιώθουν κάποια ήπια συμπτώματα Covid-19.

*** Τι γίνεται αν το γρήγορο τεστ εμφανίσει απλώς μια αχνή γραμμή;**
Αυτό μαρτυρά ότι η πρωτεΐνη του κορωνοϊού είναι παρούσα στο σώμα. Τα θετικά τεστ πλευρικής ροής μπορεί να δείξουν μια υπερβολικά αχνή γραμμή, κάτι που μερικοί άνθρωποι αντιλαμβάνονται εσφαλμένα ως αρνητικό αποτέλεσμα του τεστ.

*** Γιατί δεν συνιστώνται τα γρήγορα τεστ αν κάποιος έχει συμπτώματα;**
Οι αρχές, όπως η βρετανική κυβέρνηση, συνιστούν οι άνθρωποι να κάνουν γρήγορο τεστ μόνο αν δεν έχουν συμπτώματα, χρησιμοποιώντας τέτοια rapid τεστ για καθημερινό έλεγχο ρουτίνας ή για τις μέρες που συγχρωτίζονται με άλλους ανθρώπους και αυξάνεται ο κίνδυνος λοίμωξης. Αν κάποιος έχει συμπτώματα, θα πρέπει να κάνει το πιο ακριβές τεστ PCR. Στην πράξη όμως, πολλοί άνθρωποι καταφεύγουν στην εύκολη λύση των γρήγορων τεστ ακόμη κι αν έχουν συμπτώματα, ιδίως όταν αυτά είναι ήπια ή δεν είναι τα "επίσημα" συμπτώματα της Covid-19. Οι γιατροί επισημαίνουν ότι μπορεί κάποιος να έχει στον οργανισμό του την πρωτεΐνη του κορωνοϊού είτε έχει συμπτώματα είτε όχι. Οι περισσότερες μελέτες για τα γρήγορα τεστ δείχνουν ότι αυτά είναι κάπως πιο ακριβή στο να ανιχνεύουν περιπτώσεις ανθρώπων με συμπτώματα από ό,τι ασυμπτωματικούς.

*** 'Αρα είναι εντάξει αν χρησιμοποιώ γρήγορο τεστ σε περίπτωση που έχω συμπτώματα;**
Το κρίσιμο πράγμα που πρέπει να θυμάται κανείς, είναι ότι αν έχει συμπτώματα Covid-19, ένα αρνητικό αποτέλεσμα γρήγορου τεστ δεν δίνει μια βέβαιη αρνητική απάντηση, γι' αυτό χρειάζεται να κάνει κάποιος και τεστ PCR για να είναι πιο σίγουρος ότι δεν έχει μολυνθεί από τον κορωνοϊό. Από την άλλη, τα γρήγορα τεστ

σε ανθρώπους με συμπτώματα μπορεί να τους βοηθήσουν όσο περιμένουν να βγει το αποτέλεσμα ενός τεστ PCR που είχαν κάνει προηγουμένως.

* **Θα υπάρξουν καλύτερα γρήγορα τεστ στο μέλλον;**
Αρκετά άλλα είδη rapid tests βρίσκονται σε φάση ανάπτυξης ή ήδη κυκλοφορούν. Κάποια π.χ. λαμβάνουν δείγμα από το εσωτερικό του μάγουλου ή από το σάλιο και όχι από τη μύτη ή από τον λαιμό, συνεπώς είναι πιο εύκολα στη χρήση τους. Όμως οποιοδήποτε νέο γρήγορο τεστ, για να είναι πραγματικά χρήσιμο, θα πρέπει να είναι εξίσου φθηνό και εύκολο για μαζική παραγωγή του, όπως είναι τα LFT.

ΠΗΓΗ: ΑΠΕ-ΜΠΕ